

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

LIBEREC

Inspekční zpráva

Speciální mateřská škola

Průmyslová 832, 468 22 Železný Brod

Identifikátor zařízení: 600 078 621

Zřizovatel: Město Železný Brod, náměstí 3. května 1, 468 22 Železný Brod

Školský úřad: Jablonec nad Nisou, 28. října 18, 466 01 Jablonec nad Nisou

Termín konání orientační inspekce: 11., 12. a 15. listopadu 1999

Čj.	084 658/99-1165
Signatura	oh3rt102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Vedení mateřské školy při plánování výchovně-vzdělávacího procesu vychází z Programu výchovné práce pro mateřské školy, který schválilo MŠ ČSR pod č. j. 33 483/83-201, z jeho modifikace v časově tematických plánech, ze speciálních příruček například Speciální pedagog v mateřské škole, Logopedická prevence, Logopedie předškolního věku a další literatury zaměřené na osobnostní rozvoj a rozvoj dětí s různým handicapem. Tyto materiály učitelky rozpracovávají do tematických měsíčních bloků a individuálních plánů. V měsíčních blocích jsou rovnoměrně zastoupeny všechny složky výchov, ne vždy jsou jasně uvedeny konkrétní úkoly a zaznamenána speciální péče. Zvláště je koncipovaná kolektivní logopedická péče, obsahuje požadované složky jazykové průpravy, je respektována vývojová řada hlásek. Při plánování jsou dodržovány speciálně pedagogické zásady, doporučení odborných pracovníků a stanovené cíle korespondují s potřebami handicapovaných dětí. Zpětná vazba plnění stanovených cílů je dokladována zápisem v přehledech výchovné práce.

Některé děti jsou zapojeny do pěveckého sboru Perlička, kroužku hry na flétny či keramického kroužku.

Plánování a příprava výchovně-vzdělávací práce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Podmínky vzdělávací činnosti

Výchovně-vzdělávací a speciální péči ve čtyřech třídách zajišťuje sedm učitelek, z toho pět absolvovalo různou formu studia speciální pedagogiky, dvě logopedický kurz, v současné době ředitelka a jedna učitelka pokračují ve studiu speciální pedagogiky. Dvě učitelky získaly certifikát o zaškolení pro práci s lasery. V pedagogickém sboru je jedna důchodkyně.

Odborná a pedagogická způsobilost a následné vzdělávání učitelek pozitivně ovlivňují kvalitu vzdělávacího procesu a možnosti používání laseru.

Ve třídě nejmladších dětí pracují souběžně dvě učitelky. Do kolektivu dětí je zařazeno jedno nevidomé dítě, s kterým učitelka pracuje dle stanoveného individuálního plánu a umožňuje mu zapojení do výchovně-vzdělávacích činností společně s ostatními dětmi. Ve třídě pro děti s kombinovanými vadami působí ředitelka školy a zdravotní sestra. Vzhledem k diagnosám dětí a nutnosti maximální individuální péči je přítomnost sestry velkým přínosem.

Mateřská škola byla ve školním roce 1997/98 přestěhována do budovy po bývalém stacionáři. Budova je jednopatrová účelová novostavba. Drobnými úpravami byla přizpůsobena pro děti alergické, s kombinovanými vadami a děti s nedostatky v komunikaci. Dobře slouží prostor pro individuální logopedickou práci a pro laser. Denně je využívána zařízení a vybavená relaxační místnost především dětmi s motorickým neklidem a se závažnými handicapem.

Prostorové zázemí školy je vyhovující. Jednotlivé třídy jsou účelně zařízené s velmi pěknou a podnětnou výzdobou. Pro námětové, tvořivé i konstruktivní hry jsou vytvořeny pěkné hrací koutky. Nabídka hraček a pomůcek je standardní. Vybavení audiovizuální technikou je na průměrné úrovni. V průběhu inspekce bylo využívání jednotlivých pomůcek účelné.

V mateřské škole bylo v době inspekce zapsáno ve třídách pro děti s vadami řeči 13, 16 a 16 dětí, ve třídě pro děti s kombinovanými vadami 5 dětí. Pouze v jedné třídě je zajištěna souběžná práce dvou učitelek. Počet dětí na třídu pro tento druh handicapu je příliš vysoký a vyžaduje řešení personální nebo organizační.

Denní program respektuje dodržování psychohygienických zásad. Pitný režim je zajištěn, dětem je v průběhu celého dne podáváno dostatek tekutin.

Personální a psychohygienické podmínky školy jsou velmi dobré. Materiální podmínky jsou dobré.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Pravidla činnosti jsou známa a dětmi zažita. V průběhu činností se projevovaly spontánně, klidně a ukázněně. Byly vedeny k respektování dětí s různým handicapem i jejich odlišností v projevech chování. Prostor pro spontánní činnosti a pro komunikaci dětí byl dostatečný. Ve třídě mladších dětí převažovaly řízené činnosti. Výrazný individuální přístup učitelky s maximálním respektováním potřeby a zájmu dětí byl shledán ve třídě pro děti s kombinovanými vadami. Při kolektivní logopedické péči byly velmi dobře uplatňovány metody příkladu, zařazovány prvky dramatiky a smyslová výchova. Celkově byla shledána nižší míra práce ve skupinách. Odpovídající pozornost je věnována vytváření a upevňování hygienických návyků, sebeobsluže a samostatnosti.

Organizace, formy a metody speciální činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Motivace a hodnocení

Učitelky využívaly průběžnou i vstupní motivaci, která byla aktivující i podnětná. Hodnotily vždy pozitivně a dodávaly dětem sebedůvěru. Využívaly situace k upevňování získaných poznatků, vytvářely optimistické klima a tvůrčí atmosféru.

Způsoby motivace a hodnocení byly hodnoceny jako vynikající.

Interakce a komunikace

V mateřské škole je vytvořeno velmi dobré komunikační prostředí. Děti respektují handicap druhých, nemají obavy ze svého projevu, dokáží ocenit pokrok druhého. Vyjadřují se spontánně, mají potřebu sdělit své pocity. S důvěrou se obracejí na učitelky, komunikují s dětmi z jiné třídy. Nebyly pozorovány žádné konflikty.

Projevy a způsoby komunikace a interakce byly vynikající.

Spontánní činnosti

Spontánním činnostem je věnován časový prostor především ráno po příchodu dětí a odpoledne po odpočinku. V řízené činnosti jsou momenty, kdy je ponechána dítěti vlastní volba a vlastní rozhodování. Učitelka vystupuje jako iniciátor a koordinátor, rozvíjí schopnosti, dovednosti a fantazii dětí.

V době inspekce byla nabídka her a pracovních činností bohatá. Každé dítě si mohlo zvolit dle svého zájmu. Chyběla větší propojenost s následnou řízenou činností. Ve všech třídách panovala tvůrčí a přátelská atmosféra. Děti s kombinovanými vadami byly určitou dobu mezi ostatními dětmi v sousední třídě a mohly se zapojit do společných her. V době spontánních her učitelky využívají možnost individuální práce s dětmi, která je zaměřena na osobnostní rozvoj dítěte. Vzhledem k tomu, že na individuální logopedickou péči není v takovém počtu dětí dostatečný prostor ani potřebný klid, učitelky ji realizují zejména po obědě v době klidových aktivit.

Spontánní činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré.

Řízené činnosti

V průběhu spontánních her učitelky zařadily z řízených činností individuální práci se zaměřením na osobnostní rozvoj dětí. Ve třídě nejstarších dětí učitelka procvičovala tvary, barvy a názvy geometrických tvarů. Spojila slovo, názor a manipulaci. Ve třídě mladších dětí byla činnost zaměřena na vykreslování předtištěných obrázků. Učitelky sledovaly manipulaci s kreslicím náčiním, rozlišování barev a zaplňování plochy. Využily pozitivní motivaci, nenásilně vedly děti k cílené dovednosti, vhodně rozšiřovaly poznatky. Respektovaly individualitu dítěte, jeho možnosti a schopnosti. Použité pomůcky i náročnost úkolů odpovídaly věku.

Třikrát byla sledována kolektivní logopedická péče (dále jen KLP). Procvičovaný okruh hlásek byl v souladu se stanoveným plánem a korespondoval s vývojovou řadou hlásek. Učitelky činnost velmi dobře motivovaly, zařadily potřebné složky jazykové průpravy. Ponechaly prostor pro souvislý řečový projev dětí, spojovaly slovo s pohybem. Nedostatkem bylo použití malého množství názoru. Drobné nedostatky, které byly zjištěny v jednotlivých částech průpravy byly projednány s učitelkou i s ředitelkou školy. Celkově byla KLP velmi dobře připravena i provedena.

Ranní cvičení obsahovalo požadované části a bylo dostatečně náročné. Průpravné cviky byly vhodně motivovány a provedeny v určitém sledu, byly zaměřeny na správné držení těla a na koordinaci pohybů. Drobné metodické připomínky byly s učitelkou konzultovány.

V přímo řízených činnostech u starších dětí využila manipulace s předměty, zapojování více smyslů (hmat, zrak, sluch), zadávání problémových otázek. Učitelky podněcovaly děti k mluvnímu projevu. Velmi pěkné bylo propojení dopoledních činností, přes KLP, ranní cvičení až po řízenou činnost ve druhé třídě v přízemí. U mladších dětí převažovala aktivita a mluvní projev učitelky, děti spíše pozorovaly. Velmi dobrá byla individuální práce s nevidomým dítětem, kdy učitelka velmi citlivě zprostředkovávala dítěti dění ve třídě a jednotlivé poznatky hmatově procvičovala. Přes veškeré úsilí škola není dostatečně vybavená pro práci s takto handicapovaným dítětem. Ve třídě pro děti s KV učitelka využila momentální zájem dětí o jednu z předložených činností. Učitelka a zdravotní sestra individuálně vedly a usměrňovaly děti při modelování a grafomotorickém cvičení. Ve všech třídách byla velmi příjemná, přátelská a tvůrčí atmosféra. Veškerá činnost byla cíleně realizována s ohledem na individuální rozvoj a překonávání handicapu dítěte.

Příprava a kvalita vedení řízených činností byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Systém plánování se vytváří, učitelky čerpají z různých publikací, hledají nové způsoby. Pracují se zájmem a s osobním nasazením. Pravidla speciální péče jsou respektována. Z hospitační činnosti, přístupu učitelek a z kontroly záznamů vyplývá, že práce učitelek je na velmi dobré úrovni. Zásady speciální pedagogiky jsou dodržovány, speciální péče je prováděna v souladu s doporučením dalších odborníků. Vytvořené podmínky, organizace a doplňkové aktivity přispívají k velmi dobrým výsledkům.

Pozitivně je hodnocena péče o nevidomé dítě. Přestože se všichni snaží pomoci co nejvíce, škola není na těžce zrakově postižené děti vybavena.

Významnou roli v péči o alergické děti sehrává odbornost dvou učitelek v práci s laserem, který je těmto dětem poskytován.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka má ve svém dlouhodobém plánu vytyčený úkol vytvořit nadstandardní zařízení se speciálně pedagogickou péčí a moderním vybavením pro handicapované děti.

Na koncepci navazuje plán práce na školní rok 1999/2000, který obsahuje dlouhodobé a střednědobé cíle, adresně je zaznamenána spolupráce s lékaři, neurologem, psychologem a logopedem. Méně je rozpracovaná vlastní speciální péče. Na roční plány navazují měsíční plány, které jsou v jednotlivých třídách rozdílné. Ředitelka umožňuje při jejich tvorbě samostatné hledání a orientaci jednotlivých učitelek. Dobré je plánování KLP a individuální logopedické péče (dále jen ILP), které respektuje stanovená pravidla v obsahu i postupu. Koncepční záměry a roční plán práce byly pracovníky přijaty a týmově jsou realizovány.

Ke způsobu plánování byly formální připomínky. Celkově bylo hodnoceno jako velmi dobré, svědčí o neformálním a autonomním přístupu ředitelky k této problematice.

Plánování bylo hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je stanovena režimem dne, školním řádem, vnitřním řádem a rozvrhem pracovní doby pracovníků. V ročním plánu práce jsou zahrnuty kompetence jednotlivých učitelek. V systému chyběla konkretizace, například práce zdravotní sestry a organizace při používání laseru.

Rozvržení přímé výchovné práce ve třídě mladších dětí, kde je zabezpečena souběžná práce dvou učitelek je efektivní. Náročná práce je v dalších třídách, kde je zapsán velký počet dětí (16), zde je malý prostor pro klidné provádění ILP a další individuální práci. Do klidových aktivit po obědě je zahrnuta hra na flétnu.

Povinná dokumentace je vedena podle zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů (§ 45 b zákona č. 138/1995 Sb.), na platných tiskopisech. Drobné připomínky ke způsobu vyplňování byly s ředitelkou projednány.

Informace jsou v rámci školy předávány osobně, na operativních poradách, na pedagogických radách a další zprávy jsou v písemné podobě vyvěšovány na nástěnce. Důvěrné informace jsou řádně zabezpečeny.

Ve styku s rodiči je dávana přednost osobnímu jednání, rodiče mohou využít dobu po odpoledním spánku ke společnému pobytu a hrám s dětmi. Ředitelka má denně stanovené hodiny, kdy je rodičům k dispozici. Využíváno je i třídních schůzek a společných akcí.

Na škole je zajištěna logopedická poradna. Návštěvy lékaře a dalších odborníků jsou s rodiči konzultovány.

Dobře funguje spolupráce se základní i zvláštní školou.

Organizování činnosti školy je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka má vytvořen dobrý systém ve vedení a motivování učitelek. Všem pracovníkům záleží na dobré práci školy. Jejich osobní angažovanost je velká.

Kritéria hodnocení jsou součástí ročního plánu, jsou všem známa a slouží jako podklad pro stanovení osobních příplatků. Nadtarifní složky mzdy jsou diferencovány.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Hospitační a kontrolní činnost je ředitelkou školy prováděna dle možností v souladu s plánem. Zápisy z provedených hospitací jsou po formální i obsahové stránce vypovídající. Analýza výsledků kontrol je prováděna.

Systém a kvalita hospitační činnosti jsou na velmi dobré úrovni, dokladují odborné vedení ředitelky školy. Vzhledem k tomu, že pracuje jako pedagog ve třídě pro děti s KV sama, nemá dostatek prostoru na větší četnost hospitační činnosti.

Kontrolní mechanismy byly hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Povinnosti a úkoly vyplývající z funkce ředitelka plní. Její jednání, způsob komunikace, vlastní příklad a odbornost ve speciální pedagogice přispívá k dobrému jménu školy. Funkční organizace, motivace a způsob kontroly vedou k velmi dobré kvalitě vedení školy.

Nedostatkem je vysoký počet zapsaných dětí na třídu pro děti s vadami řeči.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Z dotazníků pro rodiče vyplývá spokojenost rodičů s činností školy. Oceňují velmi dobré vedení školy, přístup učitelek k dětem, nabídkové aktivity, úroveň speciální péče. Všichni uvádějí, že jejich děti navštěvují mateřskou školu velmi rády.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace mateřské školy, dotazník pro ředitele,
- rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č. j. 79/99S ze dne 11. 6. 1999,
- koncepce školy,
- roční plán práce na školní rok 1999/2000,
- rozvržení služeb a pracovní doby, pracovní povinnosti a úkoly pracovníků, pracovní řád, vnitřní řád, kritéria hodnocení pracovníků, zápisy z porad, hospitační záznamy,
- provozování laseru č. j. 766/98/218. 6. ze dne 2. 3. 1998,
- přihlášky dětí, seznamy dětí, rozhodnutí o přijetí, docházkové listy, evidenční listy dětí,
- výchovně-vzdělávací plány, plány KLP, ILP, přehledy výchovné práce,
- jednacích protokol,
- řád pro rodiče, režim dne,
- kronika, fotodokumentace.

ZÁVĚR

Speciální mateřská škola velmi dobře zajišťuje speciální péči dětem s vadami řeči, s kombinovanými vadami a alergickým dětem. Stanoveným programem, vytvořenými podmínkami a funkční spoluprací s odborníky umožňuje osobnostní rozvoj dětí.

Kvalita řízení je na velmi dobré úrovni. Nedostatkem je vysoký počet dětí ve třídách pro děti s vadami řeči.

Odborná úroveň učitelek a snaha o další vzdělávání vytváří velmi dobré předpoklady pro úspěšnou činnost školy.

Speciální péče, kreativní přístup učitelek k novým vzdělávacím programům, zařazování rehabilitace a používání laseru, poradenská činnost, hra na zobcovou flétnu, keramický kroužek, plavání, výlety a další činnosti umožňují plnohodnotné zapojení dětí do předškolního vzdělávání a pomáhají překonávat jejich handicap.

Škola je hodnocena velmi dobře.

Doporučení inspekce k další činnosti školy:

- Dodržovat počet dětí na třídu dle platné právní normy,
- dopracovat systém plánování,
- zaměřit se na metodiku a didaktiku předškolní výchovy,
- v dokumentaci odstranit formální nedostatky,
- zvýšenou pozornost věnovat modernizaci pomůcek a vybavení školy.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko-ano

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Miloslava Paclíková

M. Paclíková v. r.

V Liberci dne 6. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 12. 1999

Razítko-ano

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Hana Poláková

Poláková Hana v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-12-23	084723/99-1165
Zřizovatel	1999-12-23	084722/99-1165

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		žádný